

College van Burgemeester en Wethouders gemeente Steenwijkerland
Postbus 162
8330 AD Steenwijk

Ermelo, 17 november 2025
Ons kenmerk: 25.00214-11
Uw kenmerk: -
Betreft: **Toepassing gewasbeschermingsmiddelen nabij woningbouwplan 'Erve Roskam'**
Schaarweg 22, 8326 AK Sint Jansklooster

Namens: *Van de Kolk Ontwikkeling B.V., Koningsweg 29, 3886 KC Garderen*
Mts. P. Roskam & A. Roskam - Tuin, Schaarweg 22, 8326 AK Sint Jansklooster

Geachte heer, mevrouw,

Op bovengenoemde locatie wordt een wijziging van het omgevingsplan voorbereid, teneinde een kleinschalig woningbouwproject mogelijk te maken. Het gaat om het amoveren van de agrarische functie, het herbestemmen van de bestaande agrarische bedrijfswoning tot burgerwoning, alsmede de realisatie van in totaal 23 nieuwe woningen. Het plan ziet er als volgt uit:

Evenwichtige toedeling van functies aan locaties, planologische vergelijking

In het kader van deze aanvraag moet getoetst worden aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zoals bedoeld in artikel 4.2 lid 1 Ow, aangevuld met de algemene zorg voor de gezondheid in de omgevingswet (artikel 2.1 lid 4 Ow) en het voorzorgsbeginsel in het omgevingsrecht.

In beginsel moet een dergelijke aanvraag zelfstandig voldoen aan het ETFAL-begrip, als ware het een kernbegrip. Bij de beoordeling van de daartoe strekkende aspecten moeten instructieregels worden nageleefd of moet zo een besluit voldoende gemotiveerd zijn als bedoeld in artikel 3:2 en 3:46 Awb. Voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en de gevolgen bestaat geen instructieregel en vloeit dit voort uit jurisprudentie.

Het weigeren een wijziging van een omgevingsplan vast te stellen dient ook gemotiveerd te worden volgens de regering.¹ Om te beoordelen of er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties is een motivering opgesteld waarin de gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn beoordeeld. Hoewel er dus in beginsel sprake is van een zelfstandige toetsing aan het Etfal-criterium, wordt de beoordelingsruimte ingevuld met een onderbouwing. Deze brief vormt een aanvulling op deze motivering ten aanzien van het al dan niet toepassen van gewasbeschermingsmiddelen.

Spuitzonering

Zoals gezegd vorm het uitgangspunt een evenwichtige toedeling van functies aan locaties zoals bedoeld in artikel 4.2 lid 1 Ow aangevuld met de algemene zorg voor de gezondheid in de omgevingswet (artikel 2.1 lid 4 Ow) en het voorzorgsbeginsel in het omgevingsrecht. Dit is dus niet vergelijkbaar met bijvoorbeeld een geurgevoelig object (waarbij een 24-uurscriterium, dan wel 'bedden criterium' geldt) of een (beperkt) kwetsbaar object (zoals bedoeld in Bijlage VI onder A sub d Bkl en Bijlage VI onder C sub e Bkl).

Uit vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State volgt dat in het algemeen een afstand van 50 m tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, niet onredelijk wordt geacht.^{2,3} In beginsel dient getoetst te worden aan de maximale planologische mogelijkheden, maar kan daarvan af worden geweken als de feitelijke omstandigheden hiertoe aanleiding geven.^{4,5} Het is mogelijk die afstand te verkleinen als daaraan een deugdelijke motivering ten grondslag ligt. Deze motivering moet gebaseerd zijn op een zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek.⁶ Met een uitspraak van 27 maart 2024 bestaat er toch enige ruimte om af te wijken van de 50m-zonering, in dat geval wanneer het soort teelt, de spuitwijze en met toepassing van een afschermende haag in acht wordt genomen en onderdeel vormt van de beoordeling.⁷ Andere voorbeelden zijn bijvoorbeeld gelegen in het feit dat er al belemmerende functies aanwezig zijn van degene die zich beroept op spuitzonering.⁸

Ook kan niet op ieder agrarisch perceel zonder meer worden aangenomen dat er sprake is van het feit dat er gewasbeschermingsmiddelen (kunnen) worden toegepast. Vooral als het gaat om percelen die niet behoren tot de standaardbedrijfsvoering van agrariërs (of agrariërs niet beschikken over een juiste Natuurvergunning), is sprake van een noodzaak tot het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit.⁹

¹ Stb. 2020, 400, p. 1613.

² ABRvS 6 juni 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2340, r.o. 7.6.

³ ABRvS 27 mei 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1698.

⁴ ABRvS 20 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3524.

⁵ ABRvS 15 juni 2022, ECLI:NL:2022:1692.

⁶ ABRvS 30 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2016:855, r.o. 7.

⁷ ABRvS 27 maart 2024, ECLI:NL:RVS:2024:1263.

⁸ ABRvS 16 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:3128.

⁹ ABRvS 23 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1840.

Toepassing

Ter plaatse geldt het omgevingsplan van de gemeente Steenwijkerland. De beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland 2014 maakt onderdeel uit van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Op de gronden direct rondom de planlocatie ligt aan de west- en zuidzijde de bestemming 'agrarisch met waarden'. Aan de oostzijde ligt de Schaarweg met daarachter gronden, eveneens met de bestemming 'agrarisch met waarden'.

Op grond van artikel 6.1.1 sub a en b planregels beheersverordening is bedrijfsmatig en hobbymatig agrarisch gebruik toegestaan. Op grond van artikel 6.1.1 sub c zijn deze gronden tevens bestemd voor de bescherming, instandhouding en versterking van de aanwezige natuurlijke en/of landschappelijk waarden.

De gronden worden feitelijk en al decennialang gebruikt als grasland. Verbouw van houtachtige gewassen is gelet op de bestemmingsomschrijving niet mogelijk. Gelet op het vorenstaande is toepassing van gewasbeschermingsmiddelen uitsluitend op grasland denkbaar.

Westelijk percelen

De westelijk van het plangebied gelegen percelen, kadastraal bekend gemeente Vollenhove, sectie N, nummer 58 en 687 zijn in eigendom van de initiatiefnemers van het plan. Deze percelen grenzen aan de woningen, welke daardoor relatief dichtbij het grasland liggen en er enige kans op drift van toegepaste gewasbeschermingsmiddelen is. De initiatiefnemers zijn akkoord met het opnemen van een zone a 50m waarin toepassing van gewasbeschermingsmiddelen niet is toegestaan. Hiermee is er geen sprake van een evident risico.

Noordelijk perceel

Het noordelijk van het plangebied gelegen percelen, kadastraal bekend gemeente Vollenhove, sectie N, nummer 1052 behoort bij de woning Schaarweg 16. Dat betreft een woonbestemming en er is geen agrarisch bedrijf aanwezig. Dit wordt bevestigd door de inschrijving bij de Kamer van Koophandel.¹⁰ Het is daarmee aannemelijk dat het perceel slechts hobbymatig en als verlengstuk van de tuin behorende bij de woning gebruikt wordt.¹¹ Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor houtachtige gewassen, waaronder begrepen struiken en heesters is planologisch niet toegestaan.¹² Er is tevens geen vergunning voor een Natura 2000 aciditeit aanwezig. Gelet op het vorenstaande is het niet aannemelijk dat er feitelijk relevant gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op het perceel plaatsvindt.

Daarbij moet tevens in ogenschouw worden genomen dat de beoogde woningen, middels bouwvlakken, allemaal verankerd zijn op minimaal 65 afstand – dan wel verder weg. Uitsluitend een overblijvende schuur valt hier binnen. Tot slot is ter plaatse sprake van een forse afscheiding met een volwassen bomengroep van ca. 15m breedte en aanzienlijke hoogte (> 10m).

Gelet hierop is het niet aannemelijk dat er überhaupt gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast, is daartoe geen omgevingsvergunning voor een Natura 2000 activiteit aanwezig en is het risico van de theoretische invulling van de planologische mogelijkheden tot toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op niet houtachtige gewassen op het perceel, met dienovereenkomstige risico's voor het plan, afwezig gelet op de feitelijke kenmerken van het plan.

¹⁰ Ter plaatse is een verloskundigenpraktijk ingeschreven.

¹¹ Zie artikel 6.1.1 sub c. beheersverordening buitengebied.

¹² Op grond van artikel 3.5.2 sub f van het bestemmingsplan Buitengebied 2012.

Oostelijk perceel

De oostelijk van het plangebied gelegen percelen, kadastraal bekend gemeente Vollenhove, sectie N, nummer 1062, 1772 en 2959 worden van het plangebied gescheiden door de Schaarweg. De bestaande bedrijfswoning ligt als enige dicht op het grasland dan 50m. De overige woningen liggen op 50m afstand of nog veel verder weg. Deze wijziging leidt derhalve niet tot een intensivering van het bestaande, bij recht toegestane, gebruik.

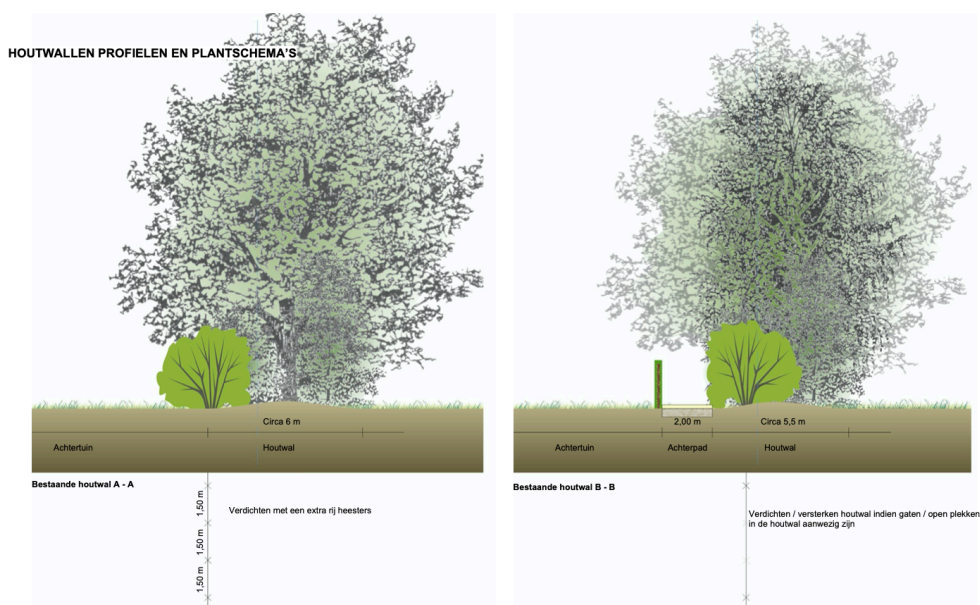
Bij de beoordeling of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties mag een vergelijking worden gemaakt met het vigerende planologische regime.^{13, 14} Hierbij geldt dat thans ook bewoning is toegestaan. Daarnaast is het in strijd met de algemene zorgplicht uit het Besluit activiteiten leefomgeving om toepassing van gewasbeschermingsmiddelen aan te nemen, voor waar dit plaatsvindt op een wijze die risico op de volksgezondheid oplevert omdat aan de Schaarweg 16, 18 en 19 ook woningen zijn gevestigd, welke allemaal op een korte afstand gelegen zijn.

Het risico van de theoretische invulling van de planologische mogelijkheden tot toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op niet houtachtige gewassen op het perceel, met dienovereenkomstige risico's voor het plan, is afwezig gelet op de feitelijke kenmerken van het plan, leidt in een vergelijkende beoordeling niet tot een nieuwe belemmering en is evenmin voorstelbaar vanuit het feit dat dan meerdere bestaande woningen een belemmering vormen.¹⁵

Zuidelijk perceel

Op het perceel ten zuiden van het plangebied, kadastraal bekend gemeente Vollenhove, sectie N, nummer 2823 vindt dit op moment nog landbouwkundig gebruik plaats, al heeft de gemeente aangekondigd in 2028 te willen starten met woningbouw op deze locatie. In zoverre valt ander gebruik dan gebruik als grasland met relatief beperkte toepassing van gewasbeschermingsmiddelen niet onder de definitie van een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden en mag dit gegeven worden betrokken bij de belangenafweging.

Daarnaast geldt dat ter plaatse een volwassen houtwal annex bomenrij aanwezig is en blijft, welke conform het landschappelijk inpassingsplan verder verdicht moet worden. Deze houtwal is variërend van 5,5m tot 6,0m dik, gevolgd door 2,0m achterpad en/of begroeiing, zoals onderstaand afgebeeld.

¹³ RBGEL 29 augustus 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:5928, r.o. 7.1 t/m 7.3.

¹⁴ RBGEL 29 augustus 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:5928, r.o. 7.1 t/m 7.3.

¹⁵ ABRvS 20 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3524.

Als er sprake is van dit soort maatregelen kan de richtafstand verkleind worden.¹⁶ De afstand van de gevels tot de daadwerkelijke graslanden bedragen ca. 25m. Met een dermate dikke en volgroeide houtwal blijft er geen relevant risico over.

Conclusie

Aan de westzijde van het plangebied dient een spuitvrije zone opgenomen te worden. De andere, in deze notitie behandelde, percelen liggen verder af van de ontwikkeling of vormen naar de aard van de omstandigheden, dan wel door genomen maatregelen (in casu houtwallen) geen relevant risico.

Erop vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, teken ik.

Met vriendelijke groet,

mr. J.C. Vijfhuizen
Jurist

¹⁶ ABRvS 2 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3160.